

ชื่อเรื่อง คำสัญญา

ผู้จัดทำผลงาน นางอรัญญา ฤทธิเดช ผู้นำเสนอผลงาน นางอรัญญา ฤทธิเดช

ผลงานชิ้นนี้ไม่ผ่านการนำเสนอในเวทีใดมาก่อน

ประเภทผลงานที่นำเสนอ Oral กลุ่มเรื่องเล่า

ลักษณะผลงานที่นำเสนอ ผลงานใหม่

คำสัญญา

แสงแดดอ่อนๆ ยามเช้าสาดส่องทาบทับหน้าต่างห้องทำงานของฉัน ลำแสงส่องกระทบถึงผิวกายขณะที่ยืนอยู่ริมหน้าต่าง ฉันสัมผัสได้ถึงพลังความอบอุ่นประดังเหมือนใจฉันที่เต็มเปี่ยมไปด้วยพลังในการทำงานในเช้านี้ “พี่ญา” เสียงเรียกชื่อฉันดังขึ้น ปลูกให้ฉันตื่นจากภวังค์ ฉันมองมาที่ต้นเสียง หญิงวัยกลางคนรูปร่างอวบ ยืนยิ้มแจ่ม ริมฝีปากแดงด้วยสีลิปสติก “นิรอมมาทำอะไรจะวันนี้” ฉันกล่าวทัก “มาเยี่ยมญาติเขาไม่สบาย นิรอมคิดใจมากมาเจอพี่ญา” เธอเดินมาจับมือฉันขณะพูด ฉันรู้สึกได้ถึงความรู้สึกที่มีความสุขของเธอ “ตอนนี้ก็รียางได้แล้ว รับจ้างเลี้ยงเด็กด้วยขอบคุณพี่ญามากนะที่ช่วยนิรอม นิรอมไปเยี่ยมญาติก่อนนะ เอาข้าวไปให้กิน” เจ้าของเสียงเดินจากไป

.....

“เป็นอะไรอีกละวันนี้ ปวดตรงไหนบอกมา” เสียงหมอดังออกจากห้องฉุกเฉินของโรงพยาบาล เมื่อฉันเดินเข้าไปในห้องฉุกเฉิน สายตาฉัน มองไปที่เตียงผู้ป่วยเห็นผู้ป่วยหญิงวัยกลางคนสีหน้าหมองเศร้า น้ำตาไหลอาบแก้มทั้งสองข้าง แวดตาที่ผู้ป่วยมองมาที่ฉันเหมือนจะพูดขอความช่วยเหลืออะไรบางอย่าง “พี่ญา.. คนไข้รายนี้น่าเบื่อจริงๆ ER คนไข้ยุ่งมาก ทั้งอุบัติเหตุ ฉุกเฉินคนไข้เต็มห้องไปหมด แล้วต้องมาเสียเวลากับคนไข้รายนี้ หมอตรวจบอกแล้วว่าไม่มีโรคอะไร ปกติทุกอย่าง นี่ตรวจหมดแล้วทั้ง Lab , X-ray ผลออกมาปกติหมดแต่คนไข้มานอนโรงพยาบาลบ่อยมาก ไม่เชื่อพี่ญาไปดูประวัติซิ เดือนนี้นอนโรงพยาบาล 3 ครั้งแล้ว นี่เพิ่ง D/C ได้เมื่อวานนี้เอง วันนี้มาอีกแล้ว” น้ำเสียงบอกถึงความเบื่อหน่าย ก่อนที่ฉันจะพูดอะไร “Admitted เข้า Ward ไปก่อนค่อยว่ากันเอาใจคนไข้ก่อน” เสียงหมอคคนเดิมดังขึ้น ฉันเดินออกจากห้องฉุกเฉินมาอย่างเงียบๆ เด็กสาวคนหนึ่งสวมเสื้อตัวยาวถึงเข่า แขนยาว สีหม่นๆ

ผ้าถุงลายปาเต๊ะสีซิด ผ้าคลุมศีรษะสีดำ ยิ่งทำให้ฉันเห็นสีหน้าหมองเศร้าของเด็กสาวคนนี้ได้ชัดเจนยิ่งขึ้น
เมื่อเธอเดินเข้ามาใกล้ๆ

“พี่ญา” เสียงเด็กสาวเรียกฉัน ฉันไม่แปลกใจเลยที่เด็กคนนี้เรียกชื่อฉันได้เพราะการทำงานเป็นพยาบาล
หัวหน้าแผนกผู้ป่วยนอกในโรงพยาบาลชุมชนมายาวนานเกือบสิบปีที่อำเภอแห่งนี้คนไข้ญาติคนไข้ทั้งหมด
จะเรียกฉันว่า พี่ญา “ช่วยแม่ด้วย” เสียงเธอแผ่วเบา น้ำตาไหลพรากอาบแก้ม ฉันนำเธอมาคุยในห้องให้
คำปรึกษาของโรงพยาบาล

“พี่ญา แม่ฆ่าตัวตายแม่ทำหลายครั้งแล้ว แม่เป็นอะไรไม่รู้ หมอบอกว่าแม่ไม่เป็นอะไรแต่แม่ไม่สบาย
อ่อนเพลียทั้งวัน กินไม่ได้ นอนไม่หลับทำอะไรไม่ได้ แม่บอกว่าแม่ไม่มีแรง แม่คิดแต่อยากตายจะได้หาย
ทรมาณจากโรคนี้อันนี้ ชาวบ้านเขาเรียกแม่ เขาว่าแม่ แม่ทำผิดหลักศาสนาแม่ฆ่าตัวตาย” ฉันนั่งจับเอามือ
แต่ละมือเธอเบาๆ สายตาที่มองฉันอย่างวิงวอน ฉันปล่อยให้เธอพรั่งพรูความทุกข์

“หนูพาแม่ไปรักษาหมดแล้วทั้งหมดบ้าน หมอผี หมอหลวง แต่แม่ไม่ดีขึ้นเลย พอเราผลอแม่ทำร้ายตัวเอง
เอาไม้คานตัวเองบ้าง กระโดดน้ำคลองบ้าง ไปให้รถไฟทับตายบ้าง แม่บอกว่าแม่ทรมาณจากอาการ โรคที่แม่
เป็นอยู่ แม่คิดอยากตายอย่างเดียว” เธอ น้ำตาไหลพรากขณะระบายความทุกข์ที่แน่นอกกับตนเองเวลาผ่านไป
ไปเกือบชั่วโมงจนเธอนิ่งสงบ ฉันบอกกับเธอว่า

” พี่ช่วยน้องแน่ไม่ต้องเป็นห่วงเรื่องนี้ แต่ ไม่ใช่พี่คนเดียวเจ้าหน้าที่ทุกคนในโรงพยาบาลพร้อมช่วยน้องกับ
แม่ “ เธอยิ้มออกทั้งน้ำตาที่อาบแก้มแล้วเดินจากไปเพื่อดูแลแม่ ฉันมองตามเธอไปขณะที่คำถามมากมาย
เกิดขึ้นในใจของตัวเองฉันจะช่วยเขาได้อย่างไร

.....

“หมอมะส่งต่อ พี่ญาว่าเราจะส่งไปไหนดี” หมอมะปรึกษากับพยาบาลเสมอ เพราะในฐานะพยาบาลแผนก
ผู้ป่วยนอกจะมีข้อมูลการส่งต่อผู้ป่วยในโรงพยาบาลใกล้เคียง “ผมว่าส่งไปโรงพยาบาลยะลาพี่ว่าดีมัย
เพราะโรงพยาบาลเรากันดาร รถประจำทางก็ไม่มี ถนนทางหลวงก็ไม่มี รพ.ยะลาใกล้ที่สุดส่งตัวไป
ญาติจะได้ไม่ลำบากเกินไปผมจะส่งไปตรวจรักษาโรคทางสุขภาพจิตมีหมอมายู่ที่นี่แล้วท่านหนึ่ง” ฉันยิ้ม
รับกับความคิดของหมอด้วยใจที่เริ่มพองโตอย่างมีความหวัง

3 เดือนต่อมาคำสัญญาข้างก้องในความทรงจำของฉันความคิควนเวียนเห็นแต่ภาพใบหน้าและแวว
ตาวิงวอนของเด็กสาวและผู้ป่วยคนนั้น ฉันโทรศัพท์ติดตามผลการรักษาจากโรงพยาบาลยะลา แพทย์

วินิจฉัยว่าผู้ป่วยเป็นโรคซึมเศร้าอาการโรคระดับรุนแรงทำให้ผู้ป่วยคิดอยากฆ่าตัวตาย อยากทำร้ายตัวเอง และที่สำคัญผู้ป่วยโรคนี้รักษาหาย หากได้รับการรักษาต่อเนื่อง แต่ปัญหาตอนนี้คือผู้ป่วยไม่มารับยาต่อ **ไม่มารับยาแล้ว** คำนี้ทำให้ฉันตัวหวิวเบาต่อลอยเหมือนใจที่ขาดความหวัง

ถนนดินแดงคดเคี้ยวเล็กๆที่รถไม่สามารถขับผ่านเข้ามาได้ ลัดเลาะไปตามบ้านในหมู่บ้านซึ่งอยู่กันเป็นย่อมๆ ฉันพร้อมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. ในพื้นที่ เดินเท้าผ่านบ้านต่างๆตลอดเส้นทาง ชาวบ้านเรียกทักทายไม่ขาดสาย สิ่งนี้ทำให้ฉันสุขใจ ไม่รู้สึกเหนื่อยนี่คือผลลัพธ์ที่ตลอดเวลาเราดูแลสุขภาพชาวบ้านด้วยใจ สัมผัสต่อกันได้ด้วยใจ การลงพื้นที่ในหมู่บ้านจึงไม่มีเรื่องให้เราต้องกลัว กังวลกับความปลอดภัยจากสถานการณ์ไฟใต้ ระหว่างทางเดินแสงแดดที่ส่องแสงจ้าเสมือนจะละลายแล้วเผาทุกสิ่งทุกอย่างตลอดเส้นทาง

ฉันเดินมาถึงบ้านตรงหน้า บ้านหลังเล็กมุงหลังคาและฝาผนังบ้าน ด้วยสังกะสีเขียวทึบหลัง ประตูหน้าต่างปิดสนิท เสียงเรียกของอสม.ดังขึ้น เต๊ะ เต๊ะ ที่ญามาเยี่ยมเปิดประตูหน่อย

บานประตูเล็กๆหน้าบ้านค่อยๆเปิดออก ฉันมองเข้าไปในบ้าน แสงที่ส่องลอดผ่านช่องประตูที่เปิดออก ทำให้มองเห็นแม่ของเต๊ะ นอนอยู่บนพื้นบ้านมีหมอนใบเล็กๆสีหม่นๆหนุนศีรษะอยู่ที่มุมมืดของตัวบ้าน “ที่ญา มาเยี่ยม” ฉันส่งเสียงบอก หลังจากที่ได้พูดคุยกัน เต๊ะบอกว่า

ไม่พาแม่ไปรับยาต่อที่รพ.ยะลา “เงินไม่มี ไม่มีรถพาไป ไปลำบาก เพื่อนบ้านเขารังเกียจว่าแม่เป็นบ้าป็นโรคประสาทไม่มีใครอยากช่วยเหลือครอบครัวเรา”

เด็กสาวบอกก้มหน้านิ่งเสมือนยอมจำนนแล้วในโชคชะตา ไม่มีสายตามองมาที่ฉัน อย่างมีความหวังเหมือนที่ฉันเคยสัมผัสจากสายตาก่อนนั้น ไม่มีเสียงขอความช่วยเหลือ ยิ่งตอกย้ำในหัวใจของฉันให้รู้สึกเจ็บเสมือนมีใครมามาพรากสิ่งที่ฉันหวังที่สุดกระชากไปต่อหน้า

ฉันได้แต่นิ่งเงียบเช่นกันก่อนกลับฉันเดินเข้าไปในบ้านนั่งลงกับพื้นบ้านที่แม่ของเต๊ะนอนอยู่ เต๊ะเดินตามเข้ามาอย่างเงิบๆ ฉันจับมือของคนไข้และมือของเต๊ะพร้อมกับพูดอย่างหนักแน่นว่า “แม่เต๊ะจะได้รับยาต่อที่โรงพยาบาลแม่ถ่านไม่ต้องลำบากไป รพ.ยะลา” ตลอดเส้นทางในถนนเส้นทางเดิมแสงแดดที่ร้อนจ้าสาดส่องมาที่ตัวฉันตลอดการเดินทางกลับเหมือนเป็นการปลุกพลังให้ฉันตัดสินใจบางอย่าง

.....

“หมอ่ะพี่ขอเปลี่ยนงาน ขอออกจากหัวหน้าผู้ป่วยนอกมารับงานสุขภาพจิตเพราะตอนนี้ไม่มีใครรับผิดชอบ
งานสุขภาพจิต พี่อยากทำ” ฉันบอกผู้อำนวยการ โรงพยาบาลหลังจากกลับมาจากเยี่ยมบ้านในครั้งนั้น

.....
จากวันนั้นถึงวันนี้ผ่านมา 5 ปี แล้ว แต่ในความรู้สึกของฉันเหมือนกับเพิ่งผ่านมาเมื่อวานนี้เอง

วันนี้โรงพยาบาลของเรา เจ้าหน้าที่สาธารณสุข อสม. ชาวบ้านในชุมชนร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจพัฒนาระบบ
การดูแลผู้ป่วยจิตเวชดูแลผู้ป่วยโดยเฉพาะผู้ป่วยโรคซึมเศร้าจำนวนร้อยละร้อยกว่ารายได้ ได้รับการรักษา ผู้ป่วยจิต
เภทที่ถูกทอดทิ้งในหมู่บ้าน ได้มีโอกาสรักษาเข้าถึงระบบบริการที่มีคุณภาพใกล้บ้านใกล้ใจ ผู้ป่วยกลุ่มนี้
กลับมาใช้ชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุขได้อีกครั้ง มีอาชีพ มีรายได้ดูแลตนเอง

.....
“พี่ญา นิรอมกลับมาก่อนนะ” เสียงเรียกดังหน้าห้องทำงานของฉันอีกครั้ง เป็นเสียงเดิมที่ฉัน ปลุกฉันให้ตื่น
จากภวังค์อีกครั้ง “อาทิตย์หน้าจะมารับยาตามที่พี่ญา นัด นิรอมจำได้ เอาข้าวให้ญาตกินแล้ว วันนี้กลับไป
เก็บยางก่อน ไปรับเด็กมาเลี้ยงด้วย” ก่อนเธอเดินจากไปเธอส่งยิ้มหวานอย่างมีความสุขให้กับฉัน

ฉันยิ้มอย่างมีความสุข นิรอมคนไข้คนนั้นคนที่ฉันสัญญาด้วยใจกับลูกสาวของเธอ ฉันได้ทำตามสัญญา
แล้ว สัญญา กับเด็กสาวคนนั้นลูกสาวของ “นิรอม”